

Etusivu>Kanteen nostaminen>Missä ja miten?>Minkä valtion lainsäädäntöä sovelletaan?

Minkä valtion lainsäädäntöä sovelletaan?

Belgia

1 Voimassa olevien lainvalintasääntöjen lähteet

1.1 Kansalliset säännöt

Belgian kansallisia oikeuslähteitä ovat lainsäädäntö, yleiset oikeusperiaatteet ja tapaoikeus. Lainsäädäntö on aina viranomaisen antamaa. Yleiset oikeusperiaatteet ovat oikeudellisesti sitovia, koska yhteiskunta on vakuuttunut niiden oikeudellisesta arvosta. Tapaoikeus puolestaan muodostuu kirjoittamattomista käytännöistä ja yleisesti hyväksytyistä menettelytavoista.

Belgiassa ei käytetä ennakkotapauksiin perustuvaa järjestelmää. Oikeuskirjallisuuden tavoin oikeuskäytäntöä pidetään tosin luotettavana oikeuslähteenä, mutta oikeuden päätökset sitovat ainoastaan asianosaisia. Ne eivät sido muita tuomioistuimia, joiden ratkaistavana on samankaltaisia tapauksia. Belgian perustuslakituumioistuinta (*Cour constitutionnel / Grondwettelijk Hof*) lukuun ottamatta mikään tuomioistuin ei voi velvoittaa muita tuomioistuimia noudattamaan tiettyä oikeuskäytännön linjaa. Edes kassaatiotuumioistuin (*Cour de cassation / Hof van Cassatie*) eli korkein oikeus, joka palauttaa tuomiollaan asian aiempaan tuomioistuimeen uutta käsittelemään varten, ei anna kyseistä tuomioistuinta sitovia ohjeita. Kassaatiotuumioistuimen tuomio sitoo lopullisen ratkaisun antavaa tuomioistuinta vasta, jos kassaatiotuumioistuin palauttaa toisen kerran tuomion samassa asiassa.

1.2 Voimassa olevat monenväliset sopimukset

Huomautus:

Belgian ulkoasiainministeriön (*Service Public Fédéral Affaires étrangères / Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken*) sivustolla on tietokanta, jossa esitetään yleiskatsaus kahden- tai monenvälisistä yleissopimuksista (vuodesta 1987 alkaen):

<https://diplomatie.belgium.be/fr/traites>

<https://diplomatie.belgium.be/fr/traites>

<https://diplomatie.belgium.be/fr/traites>

<https://diplomatie.belgium.be/fr/traites>

Monien Belgiassa voimassa olevien yleissopimusten teksti julkaistaan Belgian virallisessa lehdessä (*Moniteur belge / Belgische Staatsblad*), joka on saatavilla sähköisesti vuodesta 1997 alkaen: <http://justice.belgium.be>

Myös monien ennen vuotta 1987 tehtyjen yleissopimusten teksti on saatavilla samalla internetsivustolla otsikon *Législation consolidée / Geconsolideerde wetgeving* ("konsolidoitu lainsäädäntö") alla (2 800 kohtaa 1. elokuuta 2004).

Belgia on suvereeni valtio, jolla on lähtökohtaisesti ylin määräysvalta yksityisiä oikeussubjekteja koskevissa asioissa. Yhteiskunnan jatkuvan kansainvälistymisen vuoksi kansainvälisten ja ylikansallisten järjestöjen ja laitosten lainsäädäntö sitoo Belgiata kuitenkin yhä tiiviimmin. Erityisesti Euroopan unioni (EU), Yhdistyneet kansakunnat (YK), Pohjois-Atlantin liitto (NATO) ja Euroopan neuvosto vaikuttavat Belgian lainsäädäntöön toisaalta perussopimuksillaan ja (suoraan sovellettavilla tai muilla) asetuksillaan ja toisaalta direktiiveillään ja lainsäädännön yhdenmukaistamismenetelmillään, joilla kyseisten järjestöjen jäsenvaltiot voidaan velvoittaa mukauttamaan kansallisia oikeusjärjestelmiään.

Euroopan neuvosto on vahvistanut suoraan sovellettavia ihmisoikeussopimuksia, joista tunnetuimpia ovat Euroopan ihmisoikeussopimus ja Euroopan sosiaalinen peruskirja. Yhdistyneiden kansakuntien tasolla Euroopan ihmisoikeussopimusta vastaa kansalaisyhteiskunta ja poliittisia oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus, ja Euroopan sosiaalista peruskirjaa vastaa taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus.

Koska Euroopan unioni on ylikansallinen organisaatio, sillä on huomattava vaikutus jäsenvaltioihinsa, joihin myös Belgia lukeutuu. Euroopan unionin pääasiallisia säädöksiä ovat suoraan sovellettavat asetukset ja jäsenvaltioiden lainsäädännön osaksi saatettavat direktiivit.

Lukemattomat laitokset ja järjestöt kehittävät aktiivisesti eri oikeudenaloja, kuten kansainvälistä yksityisoikeutta, kansainvälistä rikosoikeutta, kansainvälistä kauppaoikeutta ja kansainvälistä talouslainsäädäntöä. Näistä voidaan mainita esimerkiksi seuraavat: Yhdistyneet kansakunnat, YK:n kansainvälisen kauppaoikeuden toimikunta (UNCITRAL), kansainvälistä yksityisoikeutta käsittelevä Haagin konferenssi, yksityisoikeuden yhdenmukaistamiseksi toimiva kansainvälinen instituutti (UNIDROIT), Euroopan neuvosto, Euroopan unioni ja Euroopan yhteisö, kansainvälinen väestörekisteritoimikunta, Kansainvälinen merenkulkujärjestö (International Maritime Organization, IMO), Kansainvälinen lentokuljetusliitto (International Air Transport Association, IATA) ja Benelux-liitto.

1.3 Pääasialliset voimassa olevat kahdenväliset sopimukset

Sekä liittovaltion viranomaisen että Belgian osavaltioiden viranomaiset voivat asiallisen toimivaltansa alaan kuuluvissa asioissa tehdä kahdenvälisiä sopimuksia maailman muiden maiden tai alueiden kanssa. Suurin osa sopimuksista tehdään naapurimaiden tai sellaisten maiden kanssa, joihin Belgiassa on tiiviit tai merkittävät kauppasuhteet.

2 Lainvalintasääntöjen soveltaminen

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta 16. heinäkuuta 2004 annettu laki (*Code de droit international privé, CODE DIP / Wetboek van internationaal privaatrecht*, jäljempänä 'kansainvälisestä yksityisoikeudesta annettu laki') on julkaistu Belgian virallisessa lehdessä 27. heinäkuuta 2004. Lakiin voi tutustua oikeusviraston internetsivustolla kohdassa *législation consolidée*.

Tällä tietosivulla esitetyt tiedot perustuvat kansainvälisestä yksityisoikeudesta annettuun lakiin. Sen kansainvälistä toimivaltaa koskevia säännöksiä sovelletaan lain voimaantulon jälkeen nostettuihin kanteisiin. Säännöksiä ulkomaisten tuomioistuinten päätösten ja virallisten asiakirjojen vaikutuksista sovelletaan lain voimaantulon jälkeen annettuihin tuomioistuinten päätöksiin ja virallisiin asiakirjoihin. Niissä tapauksissa, jotka eivät vastaa kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain siirtymäsäännöksiä, sovelletaan monia eri lakeja sekä oikeuskäytäntöä ja kirjallisuutta. Kannattaa tutustua erityisesti seuraaviin internetsivustoihin:

– <https://www.law.kuleuven.be/ipr/en>

– <https://www.ipr.be/fr>

– <https://www.dipr.be/fr>

Lisäksi kansainvälisestä yksityisoikeudesta annettua lakia voidaan soveltaa vain, jos ei voida soveltaa kansainvälisiä yleissopimuksia, Euroopan unionin oikeutta tai erityislakien säännöksiä.

2.1 Tuomarin velvollisuus soveltaa lainvalintasääntöjä omasta aloitteestaan

Belgialainen tuomioistuin ei sovelta yksinomaan Belgian lakia. Sen on usein annettava tuomio vieraan valtion lain perusteella.

Belgian kansainvälisessä yksityisoikeudessa säädetään, että vieraan valtion lakia sovelletaan vieraassa valtiossa hyväksytyt tulkinnan mukaan ja että tuomioistuin voi vaatia yhteistyötä asianosaisten kesken, jos se ei voi itse selvittää vieraan valtion lain sisältöä. Jos on selvää, että tuomioistuimen on mahdotonta selvittää vieraan valtion lain sisältöä riittävän ajoissa, sovelletaan Belgian lakia (ks. kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 15 §).

2.2 Renvoi

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain hyväksymisestä lähtien edelleen- tai takaisinviittausta (*renvoi*) ei yleensä ole enää hyväksytty (lain 16 §). Kyseiseen lakiin sisältyy kuitenkin oikeushenkilöihin sovellettavaa lakia koskeva poikkeus (110 §) ja säännös, joka koskee mahdollisuutta käsitellä luonnollisten henkilöiden oikeuskelpoisuutta tai oikeustoimikelpoisuutta koskeva asia Belgian lainsäädännön mukaisesti (ks. jäljempänä).

2.3 Liittymän muuttaminen

Liittymä voi muuttua, jos liittymäperuste muuttuu ajan (esimerkiksi kansalaisuus) tai paikan (esimerkiksi asuinpaikka) suhteen.

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetulla lailla pyritään täsmentämään, mitä sääntöä sovelletaan tavallisimmin tilanteissa, joissa liittymä voi muuttua.

Kun on kyse esimerkiksi avioliiton oikeusvaikutuksista, kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetussa laissa vahvistetaan tärkeimmäksi liittymäperusteeksi puolisoiden asuinpaikka ajankohtana, jona oikeusvaikutuksiin vedotaan (ks. 48 §).

Kyseisessä laissa täsmennetään, että vanhemmuussuhteen vahvistamiseen sovelletaan sen henkilön kansalaisuusvaltion lakia, jonka isyys tai äitiys otetaan esille lapsen syntymähetkellä (62 §).

Omaisuuheen liittyviin esineoikeuksiin sovelletaan sen valtion lakia, jonka alueella kyseinen omaisuus sijaitsee silloin, kun kyseisiin oikeuksiin vedotaan.

Laissa täsmennetään kuitenkin, että esineoikeuksien saamiseen tai menettämiseen sovelletaan sen valtion lakia, jonka alueella omaisuus sijaitsee niiden toimien tai tosiseikkojen ajankohtana, joihin on vedottu kyseisten oikeuksien saamisen tai menettämisen perustelemiseksi (87 §).

2.4 Poikkeukset normaaliin lainvalintasääntöjen soveltamiseen

Lainvalintasääntöjen tavanomaisesta soveltamisesta voidaan poiketa joissakin tapauksissa, jotka on määritelty kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetussa laissa.

1. Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain mukaan sovellettavaa lakia ei poikkeuksellisesti sovelleta, jos on ilmeistä, että kaikki seikat huomioon ottaen tilanteella on vain hyvin heikko yhteys Belgiaan mutta hyvin kiinteät yhteydet johonkin toiseen valtioon. Tällöin sovelletaan kyseisen toisen valtion lakia (19 §).

2. Belgian lain pakottavia säännöksiä tai sen oikeusjärjestyksen perusteisiin (*ordre public*) kuuluvia sääntöjä, joiden tarkoituksena on säännellä kansainvälistä tilannetta, sovelletaan riippumatta siitä, mitä lakia lainvalintasääntöjen mukaan on sovellettava (20 §).

3. Kansainvälisen oikeusjärjestyksen perusteita koskevan poikkeuksen perusteella vieraan valtion lain tiettyjä ominaispiirteitä voidaan olla soveltamatta tapauksissa, joissa niillä olisi kohtuuton vaikutus Belgian oikeusjärjestykseen (ks. 21 §).

2.5 Vieraan valtion lain sisällön selvittäminen

Belgialainen tuomioistuin voi vaatia, että asianosaiset selvittävät vieraan valtion lain sisällön ja soveltamisalan. Belgialainen tuomioistuin voi myös soveltaa Lontoossa 7 päivänä kesäkuuta 1968 tehtyä ulkomaisesta lainsäädännöstä saatavia tietoja koskevaa eurooppalaista yleissopimusta. Jos vaaditaan todistusvoimainen asiakirja, asianosaista pyydetään esittämään oikeudellinen asiantuntijalausunto (*certificat de coutume*), toisin sanoen toisen valtion toimivaltaisen viranomaisen esittämä todistusvoimainen selvitys tämän maassa sovellettavasta tai sovelletusta lainsäädännöstä.

3 Lainvalintasäännöt

Jos edellä mainittuja lakitekstejä sovellettaessa ilmenee, että belgialainen tuomioistuin on toimivaltainen, sen on tutkittava, mitä lakia sen on sovellettava käsiteltävässä riita-asiassa. Tätä varten se soveltaa Belgian kansainvälistä yksityisoikeutta. Tässä yhteydessä käytetään eri liittymäperusteita riidan kohteen mukaan. Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annettu laki rakentuu temaattisesti, ja siinä mainitaan ratkaiseva liittymäperuste aihekohtaisesti. Seuraavassa tarkastellaan joitakin näistä aiheista.

3.1 Sopimusvelvoitteet ja oikeustoimet

Sopimusvelvoitteisiin ja oikeustoimiin sovelletaan 17 päivänä kesäkuuta 2008 annettua asetusta (EY) N:o 593/2008 eli niin sanottua Rooma I asetusta.

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetulla lailla vuoden 1980 Rooman yleissopimuksen soveltaminen ulotetaan koskemaan sopimusvelvoitteellisiä asioita, jotka jätettiin alun perin yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Lakia on tarkoitus mukauttaa lähiaikoina siten, että siinä otetaan huomioon Rooman yleissopimuksen korvaaminen Rooma I asetuksella.

Tiettyjä asetuksen soveltamisalaan kuulumattomia asioita säännellään kuitenkin erityissäännöillä

– joko kansainvälisten yleissopimusten (erityisesti eräiden vekseleitä koskevien lainsäädäntöristiriitojen säännöstelemisestä 7 päivänä kesäkuuta 1930 tehdyn Geneven yleissopimuksen ja eräiden shekkejä koskevien lainsäädäntöristiriitojen säännöstelemisestä 19 päivänä maaliskuuta 1931 tehdyn Geneven yleissopimuksen) mukaisesti tai

– kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain erityissäännösten mukaisesti (ks. mm. trusteja koskeva 124 § ja yhtiöjärjestyksestä koskeva 111 §).

Lopuksi on syytä huomauttaa, että asetuksen 25 artiklan mukaisesti seuraavia kansainvälisiä yleissopimuksia sovelletaan edelleen:

– tavaroiden sisävesikuljetussopimuksista 21 päivänä kesäkuuta 2001 tehty Budapestin yleissopimus

– Lontoossa 28 päivänä huhtikuuta 1989 tehty kansainvälinen meripelastusyleissopimus

– Brysselissä 23 päivänä syyskuuta 1910 allekirjoitetut kansainväliset sopimukset alusten yhteentörmäystä sekä meriapua ja meripelastusta koskevien erinäisten määräysten yhdenmukaistuttamisesta ja kyseisiin sopimuksiin liitetty allekirjoituspöytäkirja.

3.2 Sopimukseen perustumattomat velvoitteet

Sopimuksenulkoiisiin velvoitteisiin sovelletaan 11 päivänä heinäkuuta 2007 annettua asetusta N:o 864/2007 eli niin sanottua Rooma II asetusta.

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetulla lailla Rooma II asetuksen soveltaminen ulotetaan koskemaan asioita, jotka eivät kuulu sen soveltamisalaan.

Tiettyihin asetuksen soveltamisalaan kuulumattomiin asioihin sovelletaan kuitenkin erityissääntöjä. Jos kantaja niin vaatii, kunnianloukkauksesta tai yksityisyyden tai henkilöoikeuksien loukkauksesta johtuviin velvoitteisiin sovelletaan sen valtion lakia, jonka alueella vahingon aiheuttanut tapahtuma tai vahinko sattui tai uhkaa sattua, jolle vastuuhenkilö osoita, ettei hän voinut ennakoida vahingon sattuvan kyseisessä valtiossa (ks. kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 99 §).

Lopuksi on syytä huomauttaa, että asetuksen 28 artiklan mukaisesti seuraavia kansainvälisiä yleissopimuksia sovelletaan edelleen:

– tieliikenneonnettomuuksissa sovellettavasta laista 4 päivänä toukokuuta 1971 tehty Haagin yleissopimus

– kansainvälinen sopimus siviilioikeudellista lainkäyttövaltaa yhteentörmäyksiä koskevissa asioissa koskevien tiettyjen säännösten yhtenäistämisestä (*International Convention for the unification of certain rules concerning civil jurisdiction in matters of collision*), kansainvälinen sopimus rikosoikeudellista lainkäyttövaltaa yhteentörmäyksiä tai muita merenkulkuonnettomuuksia koskevissa asioissa koskevien tiettyjen säännösten yhtenäistämisestä (*International*

convention for the unification of certain rules relating to penal jurisdiction on matters of collision or other incidents of navigation) ja avoimella merellä käytettäviin aluksiin kohdistuviin takavarikkoihin ja sitä vastaaviin turvaamistoimiin (*saisie conservatoire*) liittyvien tiettyjen säännösten yhtenäistämistä koskeva kansainvälinen sopimus (kaikki kolme sopimusta on allekirjoitettu Brysselissä 10. toukokuuta 1952)

– Lontoossa 28 päivänä huhtikuuta 1989 tehty kansainvälinen meripelastusyleissopimus

– Münchenissä 5 päivänä lokakuuta 1973 tehty yleissopimus eurooppapatenttien myöntämisestä

– 29 päivänä toukokuuta 1933 tehty ilma-aluksiin kohdistuviin takavarikkoihin ja sitä vastaaviin turvaamistoimiin (*saisie conservatoire*) liittyvien tiettyjen säännösten yhtenäistämistä koskeva kansainvälinen sopimus

– Brysselissä 23 päivänä syyskuuta 1910 allekirjoitetut kansainväliset sopimukset alusten yhteentörmäystä sekä meriapua ja meripelastusta koskevien erinäisten määräysten yhdenmukaistuttamisesta ja kyseisiin sopimuksiin liitetty allekirjoituspöytäkirja.

3.3 Henkilöoikeudellinen asema ja sen vaikutus henkilötietoihin (nimi, asuin- ja kotipaikka, oikeuskelpoisuus)

Jollei kansainvälisestä yksityisoikeudesta annettuun lakiin sisälly erityistä poikkeussäännöstä, oikeudellista asemaa, oikeuskelpoisuutta ja oikeustoimikelpoisuutta koskevissa riidoissa sovelletaan sen valtion lakia, jonka kansalaisuus henkilöllä on (kansalaisuusvaltion lakia). Samaa säännöstä sovelletaan sukupuolenvaihdoksiin (kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 35 ter §).

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annettuun lakiin sisältyy osittaista edelleen- tai takaisinviittausta koskeva säännös, jonka mukaan luonnollisten henkilöiden oikeuskelpoisuuteen tai oikeustoimikelpoisuuteen sovelletaan Belgian lakia, jos näin on tehtävä vieraan valtion lain mukaisesti (ks. lain 34 §). Yleisen periaatteen mukaan sukunimien ja etunimien määritymiseen sovelletaan sen valtion lakia, jonka kansalainen kyseinen henkilö on (kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 37 §:n 1 momentti), tai jos henkilö on usean valtion kansalainen, jonkin sellaisen valtion lakia, jonka kansalainen hän on (lain 37 §:n 2 momentti).

3.4 Vanhempi-lapsi-suhteen vahvistaminen, mukaan lukien adoptio

3.4.1 Vanhempi-lapsi-suhteen vahvistaminen

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 62 §:n 1 momentin ensimmäisen kohdan mukaan henkilön isyyden tai äitiyden vahvistamiseen tai kiistämiseen sovelletaan pääsääntöisesti sen valtion lakia, jonka kansalaisuus henkilöllä on lapsen syntymähetkellä tai, jos isyys tai äitiys on vahvistettu vapaaehtoisesti, kyseisen toimen ajankohtana.

Jos sovellettavassa laissa ei säädetä suostumusta koskevasta vaatimuksesta vapaaehtoisesti vahvistetun vanhemmuuden osalta, vaatimus ja suostumuksen edellytykset sekä tavat, joilla suostumus ilmaistaan, määräytyvät sen valtion lain mukaan, jossa kyseisen henkilön vakainainen asuinpaikka on suostumuksen antamishetkellä (lain 62 §:n 1 momentin toinen kohta).

3.4.2 Adoptio

Adoption vahvistamista koskeviin edellytyksiin sovelletaan adoptiovanhemman kansalaisuusvaltion tai adoptiovanhempien yhteisen kansalaisuusvaltion lakia. Jos adoptiovanhemmat ovat eri maiden kansalaisia, sovelletaan heidän asuinvaltionsa tai Belgian lakia (kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 67 §).

Vaadittuihin eri suostumuksiin sovelletaan adoptoitavan asuinvaltion lakia. Jos kyseisessä lainsäädännössä ei säädetä adoptoitavalta ja hänen biologisilta vanhemmiltaan tai laillisilta edustajiltaan edellytetystä suostumuksesta tai jos siinä ei tunneta adoption käsitettä, suostumuksiin sovelletaan kuitenkin Belgian lakia (lain 67 § ja 68 §).

3.5 Avioliitto, avoliitto, muu parisuhde, avioero, asumusero, elatusvelvollisuus

3.5.1 Avioliitto

Avioliittoon sovellettavan lain osalta kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetussa laissa tehdään ero seuraavien välillä:

1. Avioliittolupaus: tulevien puolisoiden asuinvaltion laki, sen valtion laki, jonka kansalaisuus tulevilla puolisoilla on, tai Belgian laki (lain 45 §).
2. Avioliiton solmiminen: kummankin puolison kansallinen laki, paitsi että samaa sukupuolta olevien henkilöiden välisen avioliiton kieltävää vieraan valtion lain säännöstä ei sovelleta, jos jommankumman puolison kansalaisuus- tai asuinpaikkavaltion laissa sallitaan samaa sukupuolta olevien henkilöiden välinen avioliitto (lain 46 §).
3. Muodollisuudet: sen valtion laki, jonka alueella puoliset vihitään avioliittoon (lain 47 §).
4. Avioliiton vaikutukset: puolisoiden asuinvaltion laki, tai jos tällaista lakia ei voida määrittää, puolisoiden kansalaisuusvaltion laki tai Belgian laki (lain 48 §).

3.5.2 Avoliitto ja muu parisuhde

Rekisteröidyn parisuhteen tai muiden rekisteröityjen yhteiselämän muotojen osalta Belgian laissa erotetaan toisistaan kaksi erilaista ”yhteiselämään perustuvaa suhdetta” (*relations de vie commune*) sen mukaan, onko yhdessä asuvien suhde avioliitonomainen vai ei.

Avioliitonomaiseen suhteeseen sovelletaan samaa lakia kuin avioliittoon (ks. edellä). Jos sitä vastoin yhdessä asuvien suhde ei ole avioliitonomainen, sovelletaan sen valtion lakia, jonka alueella kyseinen suhde rekisteröitiin ensimmäisen kerran.

Yhteiselämän muotoa, jonka yhteydessä parisuhdetta ei rekisteröidä (*union libre*), ei sen sijaan tarkastella erikseen.

3.5.3 Avio- ja asumusero

Avioeroon ja asumuseroon sovelletaan tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla 20 päivänä joulukuuta 2010 annettua neuvoston asetusta (EU) N:o 1259/2010 eli niin sanottua Rooma III -asetusta. Sovellettava laki on valittava viimeistään ensimmäisessä oikeudenistunnossa siinä tuomioistuimessa, johon avio-/asumuserohakemus on toimitettu.

3.5.4 Elatusvelvollisuus

Toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa 18 päivänä joulukuuta 2008 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 15 artiklassa viitataan elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 23 päivänä marraskuuta 2007 tehtyyn Haagin pöytäkirjaan. Yleissäännön mukaan sovelletaan elatusapuun oikeutetun henkilön asuinvaltion lakia. On kuitenkin olemassa erityissääntöjä, jotka koskevat lasten ja vanhempien välisiä suhteita, alle 21-vuotiaiden henkilöiden suhteita muihin henkilöihin kuin vanhempiinsa, puolisoiden tai entisten puolisoiden välisiä suhteita sekä sellaisten henkilöiden välisiä suhteita, joiden avioliitto on mitätöity. Mahdollisuudesta valita sovellettava laki säädetään myös pöytäkirjassa.

Lisäksi sovelletaan lasten elatusapuun sovellettavasta laista 24 päivänä lokakuuta 1956 tehtyä Haagin yleissopimusta, kun on kyse Belgian suhteista kyseisen sopimuksen osapuolena olevaan valtioon, joka ei ole ratifioinut edellä mainittua 23 päivänä marraskuuta 2007 tehtyä Haagin pöytäkirjaa.

3.6 Avio-oikeuden alainen omaisuus

Kumppanit voivat itse valita aviovarallisuussuhteisiinsa sovellettavan lain. Sovellettavaa lakia koskee tässä tapauksessa rajoitettu valintamahdollisuus: voidaan valita kumppanien avioitumisen jälkeisen ensimmäisen asuinvaltion laki tai jommankumman puolison kansalaisuusvaltion laki (kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 49 §).

Jollei sovellettavaa lakia ole valittu, aviovarallisuussuhteisiin sovelletaan kumppanien avioitumisen jälkeisen ensimmäisen asuinvaltion lakia. Jos puoliset eivät asu samassa valtiossa, sovelletaan sen valtion lakia, jonka kansalaisia molemmat kumppanit olivat avioitumisajankohtana. Muissa tapauksissa sovelletaan sen valtion lakia, jonka alueella puoliset vihittiin avioliittoon (lain 51 §).

3.7 Testamentit ja perinnöt

Perintö- ja testamenttiasioissa sovelletaan toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta 4 päivänä heinäkuuta 2012 annettua asetusta (EU) N:o 650/2012.

3.8 Kiinteä omaisuus

Sovellettavan lain määrittämiseen käytetään myös omaisuuden sijaintipaikkaa koskevaa perustetta (ks. kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 87 §).

3.9 Maksukyvyttömyys

Maksukyvyttömyysasioissa sovelletaan maksukyvyttömyysmenettelyistä 29 päivänä toukokuuta 2000 annettua asetusta N:o 1346/2000. Kyseisessä asetuksessa lähtökohtana on maksukyvyttömyysasioissa sovellettava yleinen päämenettely, jonka jälkeen voidaan soveltaa alueellisia sekundaarimenettelyjä.

Päivitetty viimeksi: 17/12/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.